

Nomadsko življenje cesarjev

- Nemčija ima na seznamu Unescove dediščine 51 kulturnih in naravnih znamenitosti, največ, osem, jih je na Bavarskem
- Prva je bila na seznam Unescove svetovne dediščine leta 1978 uvrščena katedrala v Aachnu
- Pivovarska tradicija je pomemben del identitete

Tekst: **Smilja Štravs**



Foto: © Frank Vinken / Zollverein Foundation

Industrijski kompleks Zollverein obsega celotno infrastrukturo zgodovinskega premogovniškega mesta z nekaj objekti izjemnih arhitekturnih vrednosti. Je materialni dokaz o razvoju in zatonu pomembne industrije v zadnjih 150 letih.

Nemčija me že leta navdušuje s svojo raznolikostjo, saj je prava meka za tiste, ki obožujemo kulturna potovanja. Med Severnim morjem in Alpami si lahko ogledamo več kot 10.000 mest, kar je dediščina tradicije starega rimskega cesarstva nemškega naroda, ki ni temeljilo na centralizaciji moči v eni sami veliki prestolnici, saj so cesarji živeli skoraj nomadsko življenje in z razvojem palatinatov oziroma volilnih grofij dajali prednost enakomernemu razvoju vseh regij.

Slovenci v Nemčiji najraje potujemo na Bavarsko, pojasni **Maja Horvat**, vodja Nemške turistične organizacije v Sloveniji, sledita ji deželi Baden-Württemberg in Hessen, kamor vodi večina poslovnih poti med državama. Med mesti je na prvem mestu po obisku Slovencev bavarska prestolnica München, sledijo ji Berlin, Nürnberg in Frankfurt na Majni. Nemčija ima na seznamu Unescove dediščine 51 kulturnih in naravnih znamenitosti (največ, osem, jih je na Bavarskem), s čimer se v svetovnem merilu uvršča v sam vrh, za Italijo in Kitajsko. Vseh 51 znamenitosti, med katerimi je 16 biosfernih rezervatov, pa lahko obiščemo tudi z vlakom, izpostavi Horvatova, saj Nemci dajejo velik pomen trajnostni dimenziji potovanj.

Prva je bila na seznam Unescove svetovne dediščine leta 1978 uvrščena katedrala v Aachnu, leta 800 jo je dal zgraditi cesar Karel Veliki in je najstarejša stolnica v severni Evropi. V njej je bilo v naslednjih stoletjih okronanih 30 nemških cesarjev. Poleg aachenske katedrale ima status svetovne dediščine še deset drugih cerkev in samostanov v Nemčiji, vključno s kölnsko katedralo, katedralo v Speyerju in samostanom Maulbronn.

V Nemčiji je cela vrsta mest, katerih celotna zgodovinska središča so pod Unescovo zaščito. Mednje spadajo denimo hanzeatska mesta Lübeck, Wismar in Stralsund ter srednjeveško trgovsko središče Regensburg. Kot protiutež srednjeveški arhitekturni romantiki je nemška modernistična arhitektura z lokacijami, kot so Bauhaus v Weimarju in Dessau, stanovanjsko naselje Siemensstadt v Berlinu in posestvo Weissenhof v Stuttgartu.

Največ pozornosti turistov pa pritegnejo nemški gradovi in palače, kot je na primer veličastna palača Sanssouci v Potsdamu. Pričakovali bi, da je na Unescovem seznamu tudi pravljnični grad Neuschwanstein na Bavarskem, ki ga je dal zgraditi Ludvik II. Bavarski in je bil navdih za Disneyjev grad Trnuljčice, vendar je ta za zdaj še v »čakalnici« za vstop v prestižno družino, podobno kot tudi renesančni grad Heidelberg v zvezni deželi Baden-Württemberg in romantični Schwerin na Pomorjanskem.



ZNAMENITOSTI NEMČIJE NA UNESCOVEM SEZNAMU

Katedrala v Aachnu, benediktinski samostan Lorsch, arheološki kompleks Hedeby in Danevirke na meji z Dansko, šolski kompleks Bauhaus v mestih Weimar, Dessau in Bernau, park Wilhelmshöhe, modernistična stanovanjska arhitektura v Berlinu, knežja opatija Corvey, rokokoska dvorca Augustusburg in Falkenlust v Brühlu, ledenodobna jamska bivališča v Švabskih Alpah, klasični Weimar, srednjeveško zgodovinsko jedro Quedlinburga, katedrala v Kölnu, rudarsko območje Erzgebirge (Rudna gora), tovarniški kompleks Fagus v Alfeldu, meje rimskega imperija (spodnjegermanski limes, gornjegermanski limes, limes ob srednji in spodnji Donavi), vrtovi Dessau-Wörlitz, hanzeatska prestolnica Lübeck, zgodovinsko jedro mest Stralsund in Wismar, Luthrovi spomeniki v Eislebnu in Wittenbergu, operna hiša v Bayreuthu, darmstadtska umetniška kolonija, samostan Maulbronn, rudniki Rammelsberg, zgodovinsko jedro mesta Goslar in sistem upravljanja z vodo v gorovju Harz, benediktinski samostan na otoku Reichenau, muzejski otok v Berlinu, park Mużakowski na meji med Nemčijo in Poljsko, stolnica svetega Petra in Pavla v Naumburgu, staro mesto Regensburg z otokom Stadtamhof, palače in parki v Potsdamu in Berlinu, romarska cerkev Wies na Bavarskem, prazgodovinska mostiščarska naselja v okolici Alp, rimski spomeniki, katedrala svetega Petra in cerkev Naše gospe v Trieru, ShUM – središča judovske skupnosti iz 11. stoletja (Speyer, Worms in Mainz), Speicherstadt, Kontorhaus in hiša Čile v Hamburgu, katedrala Speyer, katedrala Naše gospe in cerkev svetega Mihaela v Hildesheimu, arhitekturna dediščina Le Corbusierja, zdraviliški objekti, mestna hiša in Rolandov kip v Bremnu, Bamberg, zgornja in srednja dolina reke Ren, železarna Völklingen, grad Wartburg, sistem upravljanja vode v Augsburgu, grajski kompleks z vrtovi v Würzburgu, industrijski kompleks premogovnikov Zollverein v Essnu, stari bukovi gozdovi, otok Rügen, najdišče fosilov Messel, muljaste plitvine Waddenskega morja.

■ Palača Sanssouci v Potsdamu



Železarna Völklinger Hütte je bila prvi industrijski objekt na svetu, ki ga je Unesco vključil na svoj seznam, kar je bila senzacija, saj dotlej ni veljalo, da bi takšni objekti imeli kakšno vrednost za človeštvo



Sveto rimsko nemško cesarstvo je bila zanimiva politična tvorba v zahodni, srednji in južni Evropi, ki je obsegala večji del današnje Nemčije, se razvila v zgodnjem srednjem veku in trajala skoraj tisoč let vse do ukinitve med napoleonskimi vojnami leta 1806. Nekateri zgodovinarji kot začetek cesarstva omenjajo kronanje Karla Velikega leta 800, drugi kronanje Otona I. leta 962, tretji pa za ustanovitelja cesarstva štejejo Henrika I. Nemškega, ki je znan tudi kot Henrik Ptičar (vladal v letih 919–936). Kakorkoli, Nemčija obiskovalcu ponuja izjemno pestro in obsežno zgodovinsko dediščino, za katero si je vredno vzeti čas.

Dodana vrednost za ljubitelje piva je, da pred ogledi in po njih nikoli ne bodo pili slabega piva, znamenite mehke nemške preste pa bodo teknile tudi vsem drugim. Nemčija ima 131 vpisov nesnovne kulturne dediščine, mednje sodijo denimo knajpjanje, orglarstvo in izdelava orgel ter pekovska kultura, na katero so Nemci še posebej ponosni. Kaj ne bi bili, ko pa imajo več kot 3000 vrst kruha. Kot vsi vemo, so znani tudi po svoji bogati pivovarski tradiciji, pivska kultura pa je pomemben del njihove identitete. Na Unescovem seznamu so zabeležene številne tradicije in obrti, ki so povezane s pivovarstvom v Nemčiji, vključno z izdelavo piva, recepti, metodami proizvodnje in pivskimi festivali.

900 let ženske vladavine

Zadnje dodano na seznam Unesca je nekdanje vzhodnonemško mesto Quedlinburg v regiji Saška-Anhalt. Quedlinburg je bilo najljubše mesto že omenjenega nemškega kralja Henrika prvega, ustanovitelja srednjeveške nemške države, do takrat znane kot Vzhodna Frankovska. V času cesarstva kralji niso imeli ene same vladarske rezidence, kot je običajno danes, temveč okrog 200 vladarskih palač po vsem cesarstvu, od tega so jih kakšnih 90 tudi obiskovali in bili zato nenehno na poti. Vsak cesar je običajno imel svojo najljubšo palačo (*palatinat*) oziroma mesto, kjer je preživel največ časa, in Henrik I. si je izbral Quedlinburg, ki je bil za časa njegove vladavine, leta 922, tudi prvič omenjen.

Mesto, ki je bilo nekoč del Vzhodne Nemčije, je od leta 1994 na Unescovem seznamu iz treh razlogov. V zgodovinskem starem mestnem jedru s kamnitimi, vijugastimi ulicami in majhnimi trgi je več kot 2000 ohranjenih predalčnih hiš (nemško *Fachwerk*) iz najmanj petih različnih stoletij, ki stojijo druga poleg druge (vključno s hišo iz 14. stoletja, ki velja za eno najstarejših hiš, zgrajenih v tem slogu v Nemčiji sploh).

Quedlinburg je eno izmed najbolje ohranjenih srednjeveških in renesančnih mest v Evropi, saj je v drugi svetovni vojni ušlo



Quedlinburg je eno izmed najbolj ohranjenih srednjeveških in renesančnih mest v Evropi, saj je v drugi svetovni vojni ušlo zavezniškemu bombardiranju. Hiše so v veliki večini ohranile srednjeveško zasnovo.

zavezniškemu bombardiranju, ki je prizadelo večino mest v Nemčiji, za časa Vzhodne Nemčije pa so le redke hiše obnovili ali prezidali, saj so si le redki najemniki to lahko privoščili. Tako so hiše v veliki večini ohranile srednjeveško zasnovo, kar pa velja tudi za zgodovinsko jedro, ki je v celoti ohranilo srednjeveško strukturo ulic in trgov s starim kamnitim tlakom vred. Tretji razlog za uvrstitev

Quedlinburga na Unescov seznam pa je romanska cerkev Svetega Servacija, ki jo je po smrti kralja Henrika dala zgraditi njegova žena Matilda. Ustanovila je tudi ženski samostan in postala njegova prva opatinja. Kot svobodna cesarska posest je opatija ohranila politično moč skoraj 900 let, kar je z drugimi besedami pomenilo, da je Quedlinburg užival kar 900 let ženske vladavine.

V 19. stoletju je mesto zaradi svoje rodovitne zemlje postalo center industrije vzgoje semen in pridelovanja sladkorne pese, do česar je prišlo zaradi napoleonskih vojn, ki so zajele Evropo in ustavile trgovino s sladkornim trsom iz Južne Amerike. Bogati pridelovalci in trgovci s sladkorjem so si tako v 19. in v začetku 20. stoletja v Quedlinburgu postavili velike hiše v secesijskem slogu, ki danes objemajo srednjeveško mestno jedro.

Nemški Rim

Bamberg je zgodovinski dragulj na bregovih reke Regnitz, ki se ponša s kar 2400 zaščitenimi predalčnimi srednjeveškimi stavbami in je mesto z največjo in najbolj ohranjeno koncentracijo srednjeveške arhitekture ne le v Nemčiji, temveč v Evropi. V zgodovini je imel izjemno srečo, saj nikoli ni pogorel niti ni bil kako drugače uničen. Stoji na sedmih gričih, zato je v preteklosti dobil vzdevek nemški Rim. Najbolj posebna stavba v mestu je stara mestna hiša,

NESNOVNA DEDIŠČINA NA UNESCovem SEZNAMU

Nemčija ima 144 vpisov na Unescov seznam nesnovne dediščine, od tega je 128 kulturnih in 16 vzorčnih programov ohranjanja nesnovne kulturne dediščine. Naj izpostavimo samo nekaj primerov.

Čeprav se na prvi pogled zdi, da so Nemci zaljubljeni v tehnološke novitete in sodobni način življenja, so v resnici zelo tradicionalni in se še danes trdno oklepajo mnogih starih znanj in načinov dela, kulture bivanja in prehranjevanja. Zelo so ponosni na svojo pekovsko kulturo, saj Nemčija premore več kot 3000 vrst kruha, ter kajpak tudi na tradicionalno obrt varjenja piva, ki ni povezana zgolj z ljubeznijo do te univerzalne grenke pijače, pač pa tudi z druženjem, festivali, klubskimi dogodki ...

Med tradicionalnimi tehnikami na področju uporabne umetnosti je na Unescovem seznamu nesnovne dediščine denimo poslikava porcelana, ročno izdelovanje pihanih steklenih okraskov za novoletno jelko, pletarjenje, modri potisk – postopek barvanja naravnih materialov, kot so lan, bombaž ali svila, ročno izdelovanje nakita in knjigoveška obrt, tradicionalna obrt mletja z mlini na vodo ali na veter, raziskovanje in dokumentiranje terenskih in hišnih imen na Bavarskem, tradicija izdelovanja starih kovanecv (krajcarjev), tradicija klekljanja itd.

Cela vrsta zaščitenih nesnovnih dediščin je s področja gradbeništva, denimo tehnika nanašanja fasadnega sloja s praskanjem, tehnika prekrivanja strehe s slamo, priprava in nanos tradicionalne apnene malte, prenos stavbenih znanj in tehnik gotske gradnje, pollesena gradnja, tradicionalna gradnja lončenih peči, bratovščina solinarjev in solinarska tradicija v dolini Halle itd. Nesnovna kulturna dediščina povezuje ljudi ter jih spodbuja k sodelovanju

in izmenjavi znanj. Tako denimo na seznam nesnovne dediščine sodi zadružništvo in zadružna ideja povezovanja ljudi v skupnosti kot nekonvencionalni model samopomoči, samoupravljanja in soodgovornosti, podobno tudi združevanja umetnikov v umetniške komune in združenja.

Ohranjanje običajev, ritualov, festivalov in drugih praznovanj je še eden od pomembnih segmentov nesnovne dediščine. Tu so koledniško petje, pasijonske igre v Oberammergau, renski karneval, pustna povorka v Schwarzwald, kajti vsaka regija ima svoja praznovanja in festivale. Med skupnostne ideje sodi tudi negovanje tradicionalnega babištva. Glasba je še eno področje, kjer pride do izraza povezovanje in druženje ljudi. Na Unescovem seznamu nesnovne dediščine so denimo tudi orgelska glasba, tradicionalno papirnatost in narečno gledališče, deški pevski zbori na Saškem, šahovska tradicija v Ströbecku, petje pesmi nemškega delavskega gibanja, petje plezalskih pesmi, ljudski plesi, cirkus kot samostojna oblika uprizoritvene umetnosti, amatersko glasbeno nastopanje v deželi Baden-Württemberg, glasbeni festival v Bayreuthu itd.





■ Palača Würzburger

ki se ne ponaša toliko s sijajno arhitekturo, temveč z edinstveno lego na otočku sredi vode, kar je edini takšen primer v Evropi. Tu se križata dva kanala reke Regnitz, meščani vodnemu križišču ljubkovno rečejo male Benetke.

Z Benetkami pa mesto povezuje tudi dve originalni beneški gondoli, ki ju je pred leti kupil nad beneško kulturo navdušeni Jürgen Riegel. Zdaj s kolegom vozita turiste po kanalih Bamberga. Med kulturnimi hišami v mestu gre izpostaviti vsaj še najstarejšo pivnico, ki se je nekoč imenovala Pri modrem levu in so jo prvič omenjali leta 1405, od konca 19. stoletja pa je znana kot Schlenkerla. Leta 1877 je pivnico prevzel Andreas Graser, ki se je pri hoji hecno pozibaval in opletal z rokami zaradi prirojene napake, meščani pa so jo hitro začeli klicati Schlenkerla, kar v frankovskem narečju pomeni zibati se.

Palača po zgledu Versaillesa

Mesto Würzburg (ime pomeni dišavni grad, saj so na grajskem hribu nekoč sadili dišavna zelišča) je bilo v bombardiranju zaveznikov le tri tedne pred koncem druge svetovne vojne tako močno poškodovano, da so ruševine v celoti pospravili šele leta 1964. Veliko škodo je utrpela tudi sijajna knežja škofija Würzburger Residenz, ki pa so jo po vojni kmalu obnovili, saj so njeni najlepši deli, to so osrednje stopnišče, bela dvorana in veličastna kraljevska dvorana, ušli največjemu razdejanju.

Palača Würzburger Residenz je bila zaradi svoje lepote že leta 1981 vpisana na seznam Unescove kulturne dediščine kot prvi spomenik na Bavarskem, ki ga je doletela ta čast. Gradnjo palače je v začetku 18. stoletja naročil tedanji würzburški knežji škof Johann Philipp Franz von Schönborn, potem ko je v neki dvorni pravdi zaslužil izjemno količino denarja, ki je zadostovala za gradnjo palače po zgledu francoskega Versaillesa.

Regensburg, mesto ob sotočju rek Regen in Donava

Na seznamu zaščitenih je tisoč posamičnih objektov v mestu, ki je bilo nekoč središče političnega življenja, saj so se od leta 1663 do leta 1806 v mestni hiši v Regensburgu srečevali predstavniki zveznih dežel nemškega državnega sveta Reichstaga. To živahno mesto je pisana mešanica trgovin, kulturnih znamenitosti in gostinskih vrtov, še posebej značilni zanj pa so pivski vrtovi (*Biergarten*), ki morajo biti zasajeni s kostanji za razliko od gostilniških vrtov (*Wirtsgarten*).

Med slednjimi je tudi najstarejša stalno odprta javna restavracija na svetu, in sicer Historische Wurstküche zu Regensburg (zgodovinska kuhinja klobas), ki je bila leta 1135 zgrajena kot gradbeni urad za regensburški kamniti most. Ko je bil most leta 1146 končan, se je urad prekvalificiral v gostilno z imenom Garkueche auf dem Kranchen – torej okrepčevalnico pri žerjavu v bližini takratnega rečnega pristanišča.



Kot protiutež srednjeveški arhitekturni romantiki je nemška modernistična arhitektura z lokacijami, kot so Bauhaus v Weimarju in Dessauu, stanovanjsko naselje Siemensstadt v Berlinu (na fotografiji) in posestvo Weissenhof v Stuttgartu.



V Nemčiji je cela vrsta mest, katerih celotna zgodovinska središča so pod Unescovo zaščito, tudi srednjeveško trgovsko središče Regensburg.

Železarna Völklinger Hütte v bližini mesta Saarbrücken v zvezni deželi Posarje je prvi industrijski objekt na svetu, ki ga je svetovna organizacija za zaščito kulturne in naravne dediščine Unesco vključila na svoj seznam. Pridobivanje železa in jekla so ustavili leta 1986, osem let pozneje so železarno uvrstili na Unescov seznam.



Leta 1994 je bila to prava senzacija, saj industrijski objekti dotlej niso veljali za nekaj, kar bi bilo treba ohraniti ali bi imelo kakšno vrednost za človeštvo. Ta privilegij je dolga leta pripadal izključno cerkvam, palačam, gradovom, zgodovinskih mestnim središčem itd., nihče ni razmišljal, da bi lahko na seznam kulturne dediščine uvrstili tudi industrijske proizvodne objekte. Stara železarna, ki je danes muzej, predstavlja vrhunec industrijske dediščine v Evropi in je temelj evropske poti kulture železa.

Völklinger Hütte velja za prvi industrijski obrat, ki je v svoj proizvodni proces uvedel dvignjen tekoči trak za transport surove rude do peči. Prav tako so prvi uvedli postopek sintranja oziroma zgoščevanja materiala, ki je pomenil priložnost za recikliranje odpadnih produktov taljenja. Bolj kot sami postopki pridobivanja železa in jekla pa navdušuje sam kompleks železarne z vizualnega vidika, saj je objekt prava umetnina.

Železarne kot ključnega industrijskega vojnega objekta med drugo svetovno vojno zavezniki niso bombardirali, čeprav je Francija tako rekoč čez cesto in so Francozi natančno poznali lokacijo tovarne. Nekateri menijo, da se železarne, iz katere se je ves čas kadilo, iz zraka pač ni videlo, drugim se zdi, da se jim je morda zdelo škoda uničiti objekt, ki ga bodo tudi sami potrebovali in ga ni ravno enostavno rekonstruirati, poleg tega pa so med vojno v železarni delali predvsem vojni ujetniki.

Bamberg je zgodovinski dragulj na bregovih reke Regnitz, s kar 2400 zaščitenimi predalčnimi srednjeveškimi stavbami. Najbolj posebna stavba v mestu je stara mestna hiša, ki se ne ponaša toliko s sijajno arhitekturo, temveč z edinstveno lego na otočku sredi vode, kar je edini takšen primer v Evropi.

Tisočletno mesto Goslar leži na severnem robu gorovja Harz in je s svojim lepo obnovljenim zgodovinskim jedrom prava poslastica za turiste, lačne lepih pogledov. V bližini je rudnik Rammelsberg, kjer so stoletja kopali baker, svinec, kositer in srebro. Je edini rudnik na svetu, ki je neprekinjeno deloval več kot tisoč let, vse od 11. stoletja do osemdesetih let 20. stoletja. Še bolj kot rudnik je dragocen v tistem času inovativen sistem upravljanja voda Zgornji Harz, ki je od leta 2010 prav tako na Unescovem seznamu. Gre za enega največjih predindustrijskih sistemov oskrbe z energijo na svetu.

Razvejena mreža umetnih ribnikov, kanalov, predorov in podzemnih tokov je skrbela za dovod vode iz gorovja Harz v rudnik, kjer so vodo potrebovali za delovanje vodnega kolesa, ki je iz globlin rudnika črpal odvečno vodo, ki se je pri kopanju nabirala v jaških. Sistem, ki so ga razvili v Rammelsbergu, je omogočil razvoj vodne energije za uporabo v rudarskih in metalurških procesih povsod po svetu.

Rudnik, ki je slovel zaradi izjemne čistosti nakopane rude, je mestu Goslar, ki je zrastle pod njim, prinesel veliko bogastvo. Zgodovinsko jedro, ki izvira iz srednjega veka, je odlično ohranjeno in se ponša z imenitno obnovljenimi predalčnimi hišami iz obdobja od 15. do 19. stoletja, največ jih je zgrajenih v renesančnem slogu 17. stoletja z bogatimi, pisanimi poslikavami. Posebnost je, da jih je veliko obloženih s skrilavcem vse od fasade do strehe, saj se je skrilavec, ki so ga za pokrivanje zunanjih površin hiš v Goslarju uporabljali vsaj od 13. stoletja, izkazal za zelo dobro in obstojno izolacijsko sredstvo.

Za piko na i pa gre tej umetelni kritini antracitne barve tudi zasluga, da se je tudi Goslar med drugo svetovno vojno izognil bombardiranju, kajti, kot je leta kasneje povedal eden od angleških pilotov, ki je kot turist obiskal mesto, je bilo tam spodaj tako temno, da ga preprosto niso našli.

Cesarski prstan

Cesarska palača Kaiserpfalz v Goslarju je bila najljubša rezidenca cesarja Henrika IV., ki je igral pomembno vlogo v zgodovini Goslarja, danes pa je v svetu znan predvsem zaradi nagrade za sodobno umetnost Goslarer Kaiserring (cesarski prstan iz Goslarja), ki jo vsako leto podelijo zaslužnemu umetniku, ki se je s svojim delom najbolj

izkazal na področju sodobne umetnosti. Cesarski prstan podeljujejo od leta 1975, ko si ga je prvi nataknil angleški kipar Henry Moore, ki je na vrtu cesarske palače postavil enega od sedmih odlitkov svojega bronaste vojak.

Cesarski prstan krasi kamen akvamarin, v katerega je vgraviran pečat Henrika IV., cesarja Svetega rimskega cesarstva v letih 1050–1106, vsako leto ga izdelata zlatar Hadfried Rinke iz umetniške kolonije Worpsswede. Cesarska palača Kaiserpfalz je bila v 19. stoletju deležna obsežne prenove, njen osrednji del pa je glavna dvorana, ki jo je ob pomoči svojega sina in še dveh slikarjev poslikal slikar Hermann Wislicenus. V dvorani je 68 fresk, za poslikavo pa je četverica potrebovala 18 let. Na freskah so ovekovečili zgodovino cesarstva vse od vladavine Karla Velikega do vladavine pruskega kralja Viljema I. in tako prikazali vez med starim in novim cesarstvom.

Najpomembnejša šola arhitekture na svetu

Nemška arhitekturna šola Bauhaus je bila ustanovljena aprila leta 1919 v Weimarju, mestu, ki je slovelo kot ikona nemške klasične kulture. Bauhaus je moral že po petih letih zaradi avangardnih prepričanj in vzpona nacistične stranke, ki je šoli prepolovila sredstva za delovanje, mesto zapustiti. Ustanovitelj Walter Gropius je priložnost za nov začetek našel v mestu Dessau.

Dessau je bil v dvajsetih letih 20. stoletja razvijajoče se industrijsko mesto, kjer je bila ustanovljena nemška letalska družba Lufhansa, med gospodarsko najmočnejšimi pa je bilo podjetje za proizvodnjo letal Junkers. Nemški izumitelj, letalski konstruktor in podjetnik Hugo Junkers, inženir, ki je razvil motorje, grelce, kalorimeter, plinski grelnik ter druge naprave, se je odločno zavzemal, da bi Dessau sprejel takšno izobraževalno ustanovo. Tu je šola dosegla svoj vrhunec in se zapisala v zgodovino kot najpomembnejša šola arhitekture. Kompleks obsega pet povezanih objektov, ki so bili zgrajeni v letih 1925 in 1926, načrtoval pa jih je ustanovitelj in direktor šole Walter Gropius osebno. Najprestižnejši prostor v kompleksu je vhodna avla z velikimi steklenimi površinami. Omogočila jih je železobetonska konstrukcija, ki je na začetku 20. stoletja pomenila novost v gradbeni tehniki. ■



Tisočletno mesto Goslar leži na severnem robu gorovja Harz in je s svojim lepo obnovljenim zgodovinskim jedrom prava poslastica.